

RESPOSTA AL PROCÉS DE CONSULTA PÚBLICA PRÈVIA A L'APROVACIÓ DE L'AVANTPROJECTE DE LLEI DE L'IMPOST SOBRE LES EMISSIONS DE GASOS AMB EFECTE HIVERNACLE QUE GENEREN LES ACTIVITATS ECONÒMIQUES

Aquest text es presenta en nom de la Federació Empresarial Catalana del Sector Químic (FedeQuim), l'Associació Empresarial Química de Tarragona (AEQT) i la Asociación Española de Fabricantes de Productos de Química Fina (AFAQUIM), en endavant Sector Químic.

Abans d'entrar a donar resposta a les qüestions plantejades en aquesta consulta pública prèvia, per tot el que s'exposarà a continuació, des del Sector Químic rebutgem enèrgicament l'establiment d'aquest impost i sol·licitem al Govern de la Generalitat que reconsideri la seva creació, que serà molt lesiva no només per al nostre sector, sinó per al conjunt de la indústria catalana.

En aquest sentit, no es faran observacions respecte dels aspectes enumerats com a 3, 4, 5 i 6, ja que corresponen a aspectes relatius a la configuració concreta de l'impost.

1. Com creieu que pot afectar l'aplicació d'un impost a aquelles instal·lacions que ja estan sotmeses al règim de comerç de drets d'emissions de la UE?

Considerem que aplicar un nou impost per les emissions a les activitats incloses al Règim de Comerç de Drets d'Emissió (ETS) constituiria una doble imposició sobre un mateix fet imposable (emissions de gasos d'efecte hivernacle - GEI) i un greuge comparatiu amb les activitats sotmeses al Règim ETS de la resta de l'Estat i la UE on no s'han establert impostos d'aquestes característiques. Tot això, suposarà una pèrdua de competitivitat per a aquestes activitats, que implica un alt risc de deslocalització, per manca de noves inversions, fet que faria que l'impost no complís amb els objectius de reducció de les emissions, sinó que més aviat desplaçaria aquestes emissions a altres territoris.

Pensem que la emergència climàtica s'ha d'afrontar en el marc d'una política global i no de manera aïllada a Catalunya i menys aplicant un impost que resultarà purament recaptatori i molt lesiu per la competitivitat de les empreses del Sector Químic, tant subjectes al Règim ETS, com la resta d'empreses del Sector, que en la seva majoria són petites i mitjanes empreses.

2. Considereu que hi pot haver motius per a l'establiment d'un sistema de bonificacions? I un d'exempcions?

Reiterant la nostra posició, ja esmentada, sobre el fet que rebutgem l'establiment efectiu d'aquest nou impost, precisament, en un àmbit en què concorreria amb el Règim ETS, considerem que per resoldre la situació de doble imposició que es manifesta quan es produeix una interacció entre el mercat de drets i un impost explícit sobre les emissions industrials, la solució tècnica adient ha de ser la de declarar la no-subjecció de les emissions que no s'hagin beneficiat d'assignacions gratuïtes al Règim ETS. No ens sembla adequat utilitzar un mecanisme d'exempció (solució que podrà tenir més sentit quan l'impost no s'estableix sobre les emissions efectivament registrades, sinó sobre una manifestació indirecta d'aquelles, com podria ser el consum de combustibles produït a la instal·lació), i molt menys de bonificació (mecanisme que sembla remetre a una solució incompleta a la doble imposició).

En qualsevol cas, el fet que l'impost s'hagi d'articular d'una manera en què hagin de ser declarades no subjectes la major part de les emissions dins del Règim ETS realitzades des d'una determinada instal·lació, torna a reforçar la nostra consideració anterior sobre que aquest impost incorre en solapament amb altres instruments ja existents, cosa que provoca que el seu desenvolupament normatiu i posterior exigència resulti del tot inconvenient.

7. Quin creieu pot ser l'impacte de l'impost sobre la vostra activitat o sobre el sector en qüestió o sobre el conjunt de l'economia de Catalunya?

El sector químic¹ és el tercer sector manufacturer de Catalunya amb un volum de negoci de 25,7 milions d'euros (representa el 43,3% de la facturació total del sector a Espanya) i el primer sector de l'economia catalana segons el VAB industrial. El 98% de les activitats econòmiques necessiten productes o tecnologies químiques al llarg de la seva cadena productiva, cosa que ens col·loca a la millor disposició per contribuir a la recuperació econòmica i ens compromet en l'àmbit de la sostenibilitat a donar respostes a els desafiaments globals relacionats amb l'emergència climàtica i l'accés global de les persones a recursos essencial. És també el principal sector exportador de la economia catalana. El sector està format per més de 1.200 instal·lacions, que generen gairebé 39.000 llocs de treball directes. El clúster químic de Tarragona és el més important de la zona del Mediterrani, compostat per 33 multinacionals amb un

¹ Dades 2019 de l'IDESCAT (incloent la Indústria Farmacèutica, representada a FedeQuim)
Informe Sector Químic d'ACCIO <https://www.accio.gencat.cat/web/content/banconeixement/documents/pindoles/Quimica-pindola-sectorial.pdf>

valor de 20.000 milions d'euros en actius de producció. El clúster representa, així mateix, entre un 25% i un 40% de tota la producció química i de plàstics d'Espanya, i a Tarragona suposa uns 11.000 llocs de treball directes i indirectes (a més de 35.000 induïts).

Aquest impost serà d'aplicació a la gran majoria de les activitats del Sector Químic ja que compleixen una, altra o ambdues condicions per estar subjectes a l'impost (les activitats amb instal·lacions subjectes a la Directiva 2003/87/CE o les activitats que inclou l'annex I.1 de la Llei 20/2009).

Tenint en compte aquest fet, per al gruix del Sector, en la seva gran majoria PIMEs, l'aplicació de l'impost suposarà una càrrega impositiva difícilment suportable (augment entre un 3 i un 8% sobre el cost del producte), que agreujarà els ja de per sí alts preus actuals de l'energia i produirà un greuge comparatiu, amb les activitats de la resta de l'Estat i de la Unió Europea, que afectarà molt greument la seva competitivitat, en un moment clau de transformació del model productiu i energètic per la indústria, al qual són necessaris grans esforços inversos en entorns complexos i d'alta competència.

Aquesta pèrdua de competitivitat es traduirà en la desincentivació de les inversions, el que comporta un alt risc de deslocalització, pèrdua de llocs de treball i, fins i tot, comprometre la viabilitat de la continuïtat del Sector a Catalunya.

Per tot l'anteriorment exposat, afegint que la indústria encara està patint les conseqüències de l'actual crisi sanitària, sol·licitem la retirada d'aquesta proposta de nou impost i proposem al Govern treballar en mesures incentivadores de la descarbonització de la indústria que ajudin a millorar la competitivitat de les empreses catalanes en comptes de reduir-la.

8. Considereu que hi pot haver algun tipus d'incompatibilitat o solapament amb d'altres instruments fiscals o de mercat actualment vigents o que estigui previst la seva implementació en breu?

El nou impost plantejat incorre en solapament/ doble imposició, no solament per a les empreses sotmeses al Règim ETS, que ja estan pagant costos molt elevats per bona part de les seves emissions directes de CO₂, sinó també per a la resta d'activitats subjectes a l'impost a través dels costos de carboni incorporats de forma implícita en el preu de l'electricitat.

A més, bona part de les emissions directes produïdes per les instal·lacions industrials venen del consum d'hidrocarburs, ja sigui quan son empleats com a combustibles, com a carburants o en processos de generació elèctrica. Excepte per algunes previsions existents per motius tècnics o de protecció de la competitivitat, aquests

hidrocarburs ja queden subjectes als impostos especials (II.EE.) de fabricació, harmonitzats a nivell de la UE per mitjà de la Directiva 2008/118, de II.EE., i de la Directiva 2003/96, de fiscalitat dels productes energètics i de l'electricitat. D'igual manera, les emissions indirectes també queden subjectes a costos fiscals molt significatius que repercuteixen en els alts preus de l'electricitat que suporten les companyies industrials, atesa l'embolic d'impostos que graven a Espanya les activitats de generació i comercialització elèctrica (impost sobre el valor de la producció d'energia elèctrica, impostos nuclears, cànon hidroelèctric, impost especial sobre l'electricitat, etc.).

Dins del paquet legislatiu "Fit for 55" la Comissió Europea ha desenvolupat 19 iniciatives legislatives que persegueixen modificar substancialment les diferents regulacions sectorials de la Unió amb l'objectiu prioritari d'assolir una reducció accelerada de les emissions de GEI per combatre el canvi climàtic, entre les que es troba la reforma normativa del règim ETS, que implicarà una reducció de la quantitat global de drets disponibles, un enduriment del règim aplicable als sectors en risc de fuga de carboni, ampliació del àmbit de aplicació, etc.

De la mateixa manera que el Règim ETS, hem de fer referència a la proposta de reforma de la Directiva 2003/96, de fiscalitat de l'energia i els productes energètics, que pretén modificar substancialment, mitjançant la seva "ambientalització", el sistema d'imposició sobre l'energia, els hidrocarburs i el carbó, que regeix en els Estats de la UE.

D'altra banda, s'ha de tenir en compte que el sistema tributari estatal serà objecte de revisió, procés en què es reformarà, més que probablement, la fiscalitat de caràcter energètic i mediambiental. Aquesta és la raó del treball encarregat pel Govern al Comitè de persones expertes per a la reforma fiscal, que té per objectiu modernitzar el nostre sistema tributari, adaptant-lo -segons el literal del Pla- a la realitat del segle XXI, i en particular per fer front a els reptes derivats de la transició ecològica. Aquesta reforma es veurà acompanyada de la previsible reforma del sistema de finançament autonòmic.

Per tot l'anteriorment exposat, considerant l'evident solapament amb altres instruments fiscals i de mercat i atès a que tots aquests mecanismes estan en procés de revisió substancial per part de la Unió Europea, no considerem oportú l'establiment d'aquest nou impost.